

Obsah

Úvod	7
1 Kvalita dat v analytické chemii životního prostředí	8
1.1 Přesnost a správnost analýz.....	8
1.2 Typy analyzovaných vzorků	10
1.3 Mez detekce a mez stanovitelnosti	14
1.4 Opatření pro zlepšení kvality analýz	15
2 Ovzduší	18
2.1 Odběr vzorků ovzduší	21
2.1.1 Záchyt prachových částic.....	24
2.1.2 Záchyt plynných složek.....	27
2.2 Sloučninu síry v ovzduší.....	30
2.2.1 Oxid siřičitý v ovzduší	30
2.2.2 Oxid sírový v ovzduší.....	36
2.2.3 Sulfan v ovzduší.....	37
2.3 Sloučeniny dusíku v ovzduší.....	39
2.3.1 Oxidy dusíku v ovzduší (NO_x)	40
2.3.2 Ostatní sloučeniny dusíku v ovzduší	44
2.4 Sloučeniny uhlíku v ovzduší.....	45
2.4.1 Oxid uhelnatý v ovzduší.....	46
2.4.2 Lehké uhlovodíky ($C_1 - C_4$) a monoaromáty v ovzduší	49
Lehké uhlovodíky v ovzduší	49
Těkavé aromatické uhlovodíky v ovzduší	52
2.4.3 Zkoncentrování polutantů z ovzduší na tuhém sorbentu	53
Teoretická část.....	53
Zkoncentrovaní analytu z ovzduší na tuhém sorbentu v praxi	58
Používané sorbenty	59
2.4.4 Polycyklické aromatické uhlovodíky v ovzduší	64

Stanovení polycylických aromatických uhlovodíků	67
Odběr vzorků	67
Izolační metody	69
Zkoncentrování a přečištění PAU	71
Metody stanovení.....	72
Plynová chromatografie	72
Kapalinová chromatografie	75
2.5 Některé další polutanty ovzduší	81
2.5.1 Poletavý prach v ovzduší	81
2.5.2 Ozon v ovzduší	81
2.5.3 Sloučeniny fluoru v ovzduší	82
2.6 Měření plynných emisí	83
2.6.1 Stanovení emise fenolů ve znečistěném vzduchu	83
2.6.2 Stanovení formaldehydu v pracovním a volném ovzduší.....	86
Fotometrické stanovení formaldehydu v pracovním ovzduší ..	86
Kalibrace metody	88
Výpočet	88
Stanovení formaldehydu ve volném ovzduší kapalinovou	
chromatografií	89
Formaldehyd a další karbonylové sloučeniny	
v kouřových plynech	90
2.6.3 Záchyt pynných kontaminantů v denuderech	90
3 Voda	94
3.1 Vzorkování vod	96
3.1.1 Kontaminanty v odpadních, povrchových a pitných vodách .	100
3.2 Těkavé organické látky ve vodách.....	101
3.2.1 Statický head-space.....	102
3.2.2 Extrakce plynem se zkoncentrováním na tuhém sorbentu....	108
3.2.3 Extrakce rozpouštědlem.....	114

3.2.4 Těkavé halogenované uhlovodíky ve vodách.....	122
3.2.5 Těkavé aromatické uhlovodíky ve vodách.....	125
3.2.6 Ostatní rozpouštědla ve vodách	131
3.3 Netěkavé organické látky ve vodách	132
3.3.1 Extrakce tuhým sorbentem	133
3.3.2 Extrakční destilace.....	140
3.3.3 Kontinuální extrakce rozpouštědlem	141
3.3.4 Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU) ve vodách	141
3.3.5 Fenoly a chlorfenoly ve vodách	144
3.3.6 Pesticidy a polychlorované bifenyly ve vodách	150
3.3.7 Tenzidy ve vodách.....	162
3.4 Těžké kovy ve vodách (Pb, Cd, Hg).....	166
3.4.1 Stanovení těžkých kovů ve vodách.....	167
3.4.2 Olovo ve vodách	169
3.4.3 Kadmium ve vodách	170
3.4.4 Rtuť ve vodách.....	171
3.5 Anorganické anionty ve vodách.....	172
3.5.1 Dusičnany ve vodách.....	173
3.5.2 Orthofosforečnany ve vodách.....	178
4 Půda	181
4.1 Vzorkování půdy	181
4.2 Kontaminanty v půdách	184
4.3 Anorganické kontaminanty v půdách	185
Rtuť	186
Kadmium.....	186
Olovo.....	186
Měď.....	186
4.3.1 Speciační analýza sloučenin arsenu a cínu.....	186
Arsen.....	187

Cín.....	188
4.4 Organické kontaminanty v půdách.....	189
4.4.1 Extrakce tuhého vzorku rozpouštědlem	189
4.4.2 Extrakce tekutinou v nadkritickém stavu.....	192
4.4.3 Polycyklické aromatické uhlovodíky v půdách	194
4.4.4 Herbicidy a fenoly	194
Fenoly v sedimentech	196
4.4.5 Chlorované dibenzo-p-dioxiny a dibenzofurany v půdě a potravinách	197
4.6 Radioaktivní znečištění půdy	204
5 Ilustrační příklady.....	206
5.1 Zadání příkladu	206
5.2 Výsledky příkladu.....	215